

Provinciale Staten van Flevoland

Aan
Provinciale StatenStatenvergadering d.d.:
Conform besloten

17 FEB. 2011

Statenvergadering
17 februari 2011Onderwerp
Waterveiligheid en buitendijkse overslagvoorzieningenAgendapunt
8
Lelystad
11 januari 2010

1. Beslispunten

1. Af te wijken van het waterveiligheidsbeleid zoals vastgelegd in het Omgevingsplan Flevoland bij de ontwikkeling van de buitendijkse overslagvoorzieningen Flevokust en Blocq van Kuffeler.
2. Deze overslagvoorzieningen na realisatie niet aan te wijzen als regionale waterkering.

Registratienummer
1083408Inlichtingen
C. Meerman/R. Bolmer

2. Inleiding

Sinds geruime tijd zijn er initiatieven om buitendijks in Almere (Blocq van Kuffeler) en in Lelystad (Flevokust) overslagvoorzieningen te realiseren. Om de overslagvoorzieningen te kunnen gebruiken voor onder meer de bouw van windmolens voor de kust van de Noordoostpolder (Windkoepel) zal begin 2013 een overslagvoorziening (bij voorkeur Flevokust) operationeel moeten zijn. Dit betekent dat er binnen een jaar duidelijkheid moet zijn over realisatie van de overslagvoorzieningen. Hierdoor kunnen de overslagvoorzieningen profiteren van de economische ontwikkelingen die de bouw van windmolens met zich meebrengt. Op grond van het Omgevingsplan Flevoland hanteert de provincie voor buitendijkse ontwikkelingen een veiligheidsnorm van 1/1000. Deze veiligheidsnorm blijkt een belangrijke financiële drempel te zijn voor de ontwikkeling van de overslaglocaties.

Afdeling/Bureau
MWPortefeuillehouder
Witteman, M.J.D.

3. Beoogd effect

Het bevorderen van de ontwikkeling van overslaglocaties in Flevoland.

4. Argumenten

1.1 Het waterveiligheidsbeleid biedt gelet op geringe waterveiligheidsbelang te weinig ruimte voor de realisatie van de overslagvoorzieningen.

De buitendijkse overslagvoorzieningen zijn bedoeld voor de overslag van containers en bulkgoederen. Het is daarmee een bedrijfsmatige activiteit. De oorsprong van het vigerende waterveiligheidsbeleid, zoals opgenomen in het Omgevingsplan Flevoland, ligt in 2003 en is opgesteld naar de inzichten en ontwikkelingen van dat moment. De bescherming tegen wateroverlast van een woonwijk, zoals Parkhaven, speelde daarbij een belangrijke rol. Het vigerende waterveiligheidsbeleid biedt geen ruimte voor ondernemersrisico's ten aanzien van wateroverlast, terwijl dit in de voorliggende gevallen wel voor de hand ligt.

De voorzieningen worden gerealiseerd direct nabij de primaire waterkering. De afstand tot veilig binnendijks gebied is kort. Dat betekent dat er in het algemeen goede mogelijkheden zijn om te evacueren wanneer een overstroming dreigt. De overstroming volstrekt zich doorgaans geleidelijk, met een geringe waterhoogte, waardoor mensen (vroeg)tijdig gewaarschuwd worden en het gebied tijdig kunnen verlaten. In het kader van de overslagvoorzieningen kan derhalve beter gesproken worden van wateroverlast dan van waterveiligheid.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat achter de overslagvoorzieningen de huidige primaire keuring aanwezig blijft, waardoor de waterveiligheid van de inwoners van Flevoland op hetzelfde veiligheidsniveau gewaarborgd blijft.

Begin 2011 zal het waterveiligheidsbeleid worden geëvalueerd en zal op basis daarvan mogelijk worden aangepast. Bij de evaluatie worden de geconstateerde knelpunten rond de overslagvoorzieningen, de mogelijke gevolgen van het Deltaprogramma en de veranderingen door de invoering van de Waterwet betrokken.

1.2 Het huidige waterveiligheidsbeleid belemmert de ontwikkeling van buitendijkse overslagvoorzieningen.

Op grond van het provinciale waterveiligheidsbeleid wordt een veiligheidsnorm van 1/1000 gehanteerd voor de meeste buitendijkse ontwikkelingen. Ook een buitendijkse overslagvoorziening valt hieronder. Voor het ontwerp van kaderconstructies wordt tevens uitgegaan van een tijdshorizon van 100 jaar. Deze eisen leiden tot beduidend hogere investeringskosten voor de Flevokust en de Blocq van Kuffeler.

1.3 Op korte termijn is duidelijkheid van de provincie gewenst.

Economische ontwikkelingen binnen de provincie, zoals de Windkoepel (Windpark Noordoostpolder), vragen om een snelle besluitvorming. Deze ontwikkelingen kunnen een evaluatie van het waterveiligheidsbeleid niet afwachten. Rond april/mei 2011 zal onder andere de Windkoepel namelijk naar verwachting een besluit nemen over de aanlandingsplek van het benodigde materieel. Wil Flevokust hiervoor in aanmerking komen dan zal de locatie in het derde kwartaal 2013 operationeel moeten zijn. Hiertoe dient nu snel een ontwerp en een sluitend businessplan te worden ontwikkeld om aan de hand daarvan de ruimtelijke ordening- en milieuprocedures te kunnen doorlopen.

1.4 De provincie stimuleert de ontwikkeling van overslagmogelijkheden.

In het Omgevingsplan Flevoland (p. 68-69) is expliciet aangegeven dat de provincie zich wil inspannen om nieuwe overslaglocaties in Flevoland mogelijk te maken. Door het sterk toegenomen gemiddelde tonnage van een binnenschip, komen voor het goederenvervoer over water vrijwel uitsluitend buitendijks gelegen overslagmogelijkheden in aanmerking. De provincie stimuleert de gemeenten, betrokken havenautoriteiten en het bedrijfsleven op korte termijn tot tijdelijke en voor 2012 tot tenminste twee definitieve overslagmogelijkheden in Flevoland te komen.

1.5 De overslagvoorzieningen hebben naar verwachting positieve effecten voor de mobiliteit, economie en het milieu in Flevoland.

De ontwikkeling van overslagvoorzieningen kan een gunstig effect hebben op de mobiliteit in Flevoland. Het vervoer van goederen (containers maar ook bulkproducten) van en naar Flevoland verloopt hoofdzakelijk over de weg. Dit werkt in toenemende mate nadelig uit voor de bereikbaarheid van de Randstad vanuit Flevoland en het verzwaart de fileproblematiek. Omdat de Randstad vanuit Flevoland over de weg steeds moeilijker bereikbaar is, neemt de aantrekkelijkheid van Flevoland voor het hier al gevestigde bedrijfsleven (dat immers in grote meerderheid voor haar afzet georiënteerd is op de Randstad) en het nog te vestigen bedrijfsleven navenant af. De aanleg van de overslagvoorzieningen ontlast het vervoer over de weg.

Uit onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Binnenhavens blijkt dat de binnenvaarhavens een sterke economische dynamiek in hun regio veroorzaken en een forse directe en indirecte werkgelegenheid genereren. Dit is nadien méér dan bevestigd door onderzoeken van de Erasmus universiteit voor zowel Lelystad als Almere.

Daarnaast wordt opgemerkt dat een modern binnenvaartschip 500 tot 600 vrachtwagens kan vervangen tegen een fractie van hun gezamenlijke uitstoot van schadelijke stoffen (zoals fijn-

stof e.d.). Ook het bijdragen aan het verminderen van de fileproblematiek levert milieuwinst op.

1.6 De ontwikkeling is van belang voor de Metropoolregio Amsterdam.

De metropoolregio is gebaat bij overslaglocaties die niet bedreigd worden door oprukkende woningbouw. De locaties Blocq van Kuffeler en Flevokust voldoen daaraan. Blocq van Kuffeler is onmisbaar in het licht van de Schaalsprong Almere en de bouwlogistieke opgave die hiermee gepaard gaat.

Flevokust heeft daarnaast nog het grote strategische voordeel dat het gebied uitstekend ontsloten is door de A6 en de N23 terwijl in het ontwerp van de naastgelegen Hanzelijn rekening gehouden is met een aftakking het gebied in. Door de ligging van Flevokust is het gebied bovendien aantoonbaar geschikt bevonden als logistieke draaischijf tussen de Randstad en Noord-Nederland. De intentieovereenkomst Flevokust is onlangs mede ondertekend door de havenwethouder van Amsterdam, waarmee ook bestuurlijk gezien vanuit de metropoolregio een signaal wordt afgegeven over de wenselijkheid van overslaglocaties in Flevoland.

2.1 Doordat het waterveiligheidsbeleid niet toegepast is, ligt het niet in de rede om de overslagvoorzieningen alsnog als regionale waterkering aan te wijzen.

In de regel worden nieuwe buitendijkse gebieden na realisatie in de provinciale verordening aangewezen als regionale waterkering. De norm uit het waterveiligheidsbeleid voor de ontwikkeling van het gebied wordt dan ook als veiligheidsnorm voor de regionale waterkering vastgelegd. De regionale waterkeringen worden beheerd door het waterschap.

Omdat van het waterveiligheidsbeleid wordt afgeweken en geen norm wordt gehanteerd voor de ontwikkeling van de overslagvoorzieningen ligt het niet voor de hand om het gebied na realisatie alsnog aan te wijzen als regionale waterkering. Dit betekent dan ook dat het waterschap geen zorgplicht heeft voor het beheer en onderhoud tegen wateroverlast. Hiermee wordt eveneens voorkomen dat de inwoners van Flevoland moeten meebetalen aan de instandhouding van het waterveiligheidsniveau van de bedrijfsmatige voorzieningen. De ontwikkeling en instandhouding van de overslagvoorzieningen komen voor eigen rekening en risico van de initiatiefnemer. Door initiatiefnemers is een bekendheidsverklaring ondertekend waarin ze het eigen risico ten aanzien van waterveiligheid aanvaardden.

2.2 Hiermee geeft de provincie expliciet aan dat het waterschap niet na realisatie een zorgplicht heeft voor het beheer van de waterkerende functie van de overslagvoorzieningen.

Door vooraf aan te geven dat de overslagvoorzieningen niet worden aangewezen als regionale waterkering wordt voorkomen dat hierover bij het waterschap en eventueel de initiatiefnemer onduidelijkheid ontstaat.

5. Kanttekeningen

1.1 Afwijken van beleid kan tot navolging leiden.

Het afwijken van het waterveiligheidsbeleid voor deze overslagvoorzieningen kan leiden tot de vraag dit ook te doen voor andere projecten die buitendijks in verschillende stadia van voorbereiding zijn. Het afwijken van beleid is echter beperkt tot genoemde specifieke gevallen. Dit is vooral ingegeven door onder meer het beleid dat gericht is om de ontwikkeling van overslagmogelijkheden te stimuleren, de aanwezige urgentie gelet op de meekoppelkansen met de ontwikkeling van het windmolenpark, het belang van economische ontwikkelingen in brede zin en overige voordelen die met het realiseren van de overslagvoorzieningen samenhangen. Uit de evaluatie van het waterveiligheidsbeleid in 2011 moet blijken of verdergaande aanpassing van het beleid wenselijk is.

6. Evaluatie

7. Advies van de Commissie van advies
De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de vergadering van Provinciale Staten d.d. 17 februari 2011

8. Ontwerp-besluit
Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 januari 2010, nummer 1083408,

BESLUITEN:

Af te wijken van het waterveiligheidsbeleid bij de ontwikkeling van de buitendijkse overslagvoorzieningen Flevokust en Blocq van Kuffeler en deze overslagvoorzieningen na realisatie niet aan te wijzen als regionale waterkering.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2011.
griffier, voorzitter,

9. Bijlagen

-

10. Ter lezing gelegde stukken

-

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

secretaris, voorzitter,

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 januari 2010, nummer 1083408,

BESLUITEN:

1. Af te wijken van het waterveiligheidsbeleid bij de ontwikkeling van de buitendijkse overslagvoorzieningen Flevokust en Blocq van Kuffeler en deze overslagvoorzieningen na realisatie niet aan te wijzen als regionale waterkering.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2011.

griffier,

voorzitter,